

Hoe de boom zijn verhaal vertelt

Groenbeheerders en gemeenten zoeken nieuwe manieren om burgers bij de bomen en het groen van de stad te betrekken

Iedere boomverzorger in Nederland zou zijn vingers aflikken bij de website van de Urban Forest Strategy in Melbourne, Australië. De site bevat een schat aan informatie over de 77.000 bomen van de stad, die allemaal in kaart gebracht zijn met naam en een eigen mailadres. De bomen ontvingen in twee jaar tijd meer dan drieduizend mails. 'Ben jij die grote, ronde, mooie laaghangende boom? Dan ben jij mijn favoriet. Wat een schoonheid op zo'n lelijke weg. Ga door met je goede werk!'

Auteur: Jessica Heggens

Sorry voor plassende hond

De actie in Melbourne was niet ludiek bedoeld, maar bittere noodzaak. Droogte dreigde het halve stadsbos te vernietigen met alle gevolgen van dien, zowel ecologische als economische. Melbourne ontwikkelde een plan om bestaande bomen te behouden en het aantal bomen te verdubbelen. Zo moet de zomertemperatuur met

vier graden omlaag gebracht worden. Alle bomen werden in kaart gebracht, voorzien van een eigen ID en een kleur die de gezondheid aangeeft. De bomen kwamen op een interactieve kaart op internet, zodat bewoners een melding konden maken van schade of verval. Tot ieders verbazing begonnen mensen persoonlijke berichten aan de bomen te sturen. Berichten om ze te bedanken of om zich

te verontschuldigen omdat hun hond 's ochtends tegen de stam plast.

<http://melbourneurbanforestvisual.com.au/#mapexplore>

Eerste tweet op 286-jarige leeftijd

De actie in Melbourne bracht werkvoorbereider Jorian Eichholtz van de afdeling Stadsbeheer in de

5 min. leestijd

ACTUEEL

account kreeg Eichholtz reacties van bewoners. 'Er zijn appartementen die uitkijken op de boom en het blijkt dat bewoners de boom goed in de gaten houden. Nu hebben ze een direct adres waar ze zich toe kunnen wenden. We zijn benieuwd wat het op gaat leveren.'

Bevriende bomen

De twitteractie leverde de plataan binnen een paar dagen 58 volgers op en een nieuwe vriend: Titus de Tactus uit Leiden. 'Goedemorgen waarde vriend @Plataan_LV, leuk je hier op #SocialMedia te treffen. Ik doe dit al een tijdje; #Twitteren,' reageerde de boom op de eerste tweet van de plataan. De honderd jaar oude eik moest in 2014 omgehakt worden na de komst van een koningslinde in de tuin bij de oude universiteitsbibliotheek in Leiden. De boom had geen monumentale status, maar wel vrienden: biologen en GroenLinkers spanden zich in voor behoud. Via het Twitter-account @TitusdeTaxus smeekte de taxus voor zijn leven. De actie werd een succes en Titus werd overgeplaatst naar het Mareplantsoen. Daar kreeg de boom na een jaar nieuwe scheuten en schoot in bloei. Een boom verhuizen kost normaal zo'n 7000 à 8000 euro, maar de Leidse GroenLinks-fractie ronselde mankracht, materieel en een beetje geld om het transport mogelijk te maken. In twee jaar tijd plaatste de boom 422 tweets en kreeg hij 177 volgers. De vrienden van de boom hebben de plaatselijke politiek zover gekregen dat Titus in aanmerking komt voor een beschermde status.

Groenste moestuin

In Deventer startte Het Groenbedrijf vorig jaar het lokale samenwerkingsproject De Groenste van Deventer. Onder de vlag van De Groenste organiseert het bedrijf samen met lokale partners groenprojecten waarbij inwoners, bedrijven en organisaties met elkaar verbonden worden. Directeur Jan Jette Donker: 'We hebben een aantal stedelijke evenementen en initiatieven bij elkaar gebracht onder één noemer. Daarnaast hebben we zelf projecten bedacht die inwoners stimuleren om met

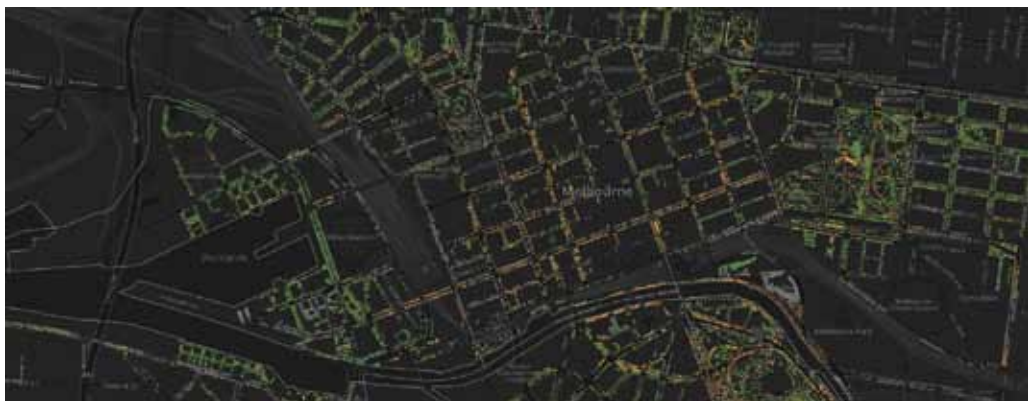
Plataan in de gemeente Leidschendam-Voorburg.

het groen bezig te zijn. Samen met het Deventer Sportbedrijf organiseerden we in juni de Groenste Obstacle Run in een van onze stadsparken. Daar namen ruim vierhonderd mensen aan deel. Ook doen twintig scholen en maatschappelijke organisaties mee aan de verkiezing van het Groenste moestuintje van Deventer. Zij kregen van ons een bak, aarde en zaadjes. De resultaten delen ze via Facebook. Het is een kleine, leuke actie die veel positieve reacties oproept. Twee leveranciers sponsoren het materiaal en wij helpen hen weer door ze een steuntje in de rug te geven bij het opzetten van hun MVO-beleid.'

Kerstboomrecycle

Ook onder de vlag van De Groenste vindt in december de kerstboomrecycle plaats. Donker:

gemeente Leidschendam-Voorburg op het idee om de dikste plataan van Zuid-Holland in park Hoekenburg een eigen identiteit te geven. Dat gebeurde op vrijdag 3 juni toen wethouder Nadine Stemerink namens de plataan een eerste tweet en Instagram-beeld de wereld in slingerde: 'Mijn 1e tweet op 286-jarige leeftijd @gemeente_LV. En trots om in de groenste stad van NL te staan.' Eichholtz ziet het twitteren van de plataan als een ludieke actie om meer begrip en aandacht voor bomen te kweken. Eichholtz: 'We hebben zoveel prachtige oude bomen in onze gemeente waar bewoners niets van weten. Neem deze plataan: die is rond 1730 aangeplant en nu 27 meter hoog. Hij heeft een stamdiameter van 2,30 meter en een omtrek van 7,35 meter. Je hebt dus minimaal vier volwassen mannen nodig om die boom te omhelzen.' Na het starten van een Twitter- en Instagram-

Alle bomen krijgen een eigen ID en mailadres op de interactieve site van de gemeente Melbourne.
<http://melbourneurbanforestvisual.com.au/#mapexplore>

Jorian Eichholtz

‘Inwoners, bedrijven en scholen van Deventer kunnen hun kerstboom met kluit zelf herplanten, zodat de bomen kunnen uitgroeien tot een kerstbomenklimaatbos. Naaldbomen zijn goed voor de luchtzuivering. Daarom stelt de gemeente een stuk grond ter beschikking. De inleverdag wordt een feestje met erwtensoep en warme chocomelk.’ In ieder project van De Groenste werken minstens twee lokale partijen samen en zijn er altijd inwoners of maatschappelijke organisaties bij betrokken. De projecten beginnen steeds op bescheiden

voet en kunnen zich in een rustig tempo ontwikkelen. Donker: ‘Het past niet bij onze organisatie om hoog van de toren te blazen. Deze manier van werken past wél en geeft medewerkers en inwoners de kans om het groen op hun manier te ontdekken en te beleven.’

Verkiezing Mooiste herfstboom

Op 11 november vindt in Deventer de verkiezing van Mooiste herfstboom 2016 plaats. Donker: ‘In dit project werken we samen met twee lokale partijen. Alle Deventenaren kunnen een boom kandidaatstellen. We vragen mensen hun persoonlijke verhaal over de boom te vertellen. Van dertig kandidaten maken we grote doeken die door de stad komen te hangen, bijvoorbeeld in een stadspark of in het stadhuis. Zo vertellen we op een toegankelijke manier het verhaal van de boom, de mens en de omgeving. In oktober verschijnt de shortlist van tien genomineerde bomen en daarvan gaat er één met de hoofdprijs vandoor. De winnaar krijgt de zorgbelofte van een school of groep bewoners in de buurt. De verkiezing wordt ondersteund door een website en sociale media. Het leuke is dat we dit de komende vier jaar kunnen herhalen; ieder seizoen levert een nieuwe winnaar op.’ De winnaar van vijf jaar geleden was boom Berry. De boom staat aan de IJssel en heeft een heldenstatus onder jongeren. Hij kreeg zijn eigen Facebook-pagina met tweehonderd volgers, waarop hij vertelt wat er allemaal in zijn buurt gebeurt: ‘Ik hoesel al die

mensen. Iedereen valt voor mij.’
<https://www.facebook.com/bdeboom>

Getrouwde boom zonder briefgeheim

Wie zonder sociale media een boom in de belangstelling wil zetten, kan een voorbeeld nemen aan de Bruidgomseik in het Noord-Duitse dorp Eutin. Het is de eerste boom met een eigen postadres. De eik heeft een ‘dode brievenbus’ die gebruikt wordt voor het doorgeven van geheime berichten. De Bruidgomseik is meer dan vijfhonderd jaar oud en dankt zijn brievenbus aan het verhaal van de dochter van de boswachter. Zij en haar minnaar gebruikten voor hun correspondentie de holte van de boom. Pas toen de vader instemde met de vriendschap, trouwde het stel op 2 juli 1891, onder de eik. Het verhaal stimuleerde mensen wereldwijd om brieven naar de boom te sturen. In 1927 werd een postbode aangesteld om de veertig brieven per dag bij de boom te bezorgen. De brieven worden aan het eind van een ladder op een hoogte van drie meter in een holte in de boom met een doorsnee van 30 cm gelegd. Omdat het briefgeheim niet van toepassing is, kan iedereen de brieven meenemen en beantwoorden. Dankzij de correspondentie zijn er meer dan honderd huwelijken gesloten tussen mensen uit verschillende landen. De postbode is na een tv-show in de jaren 90 getrouwd met een vrouw die hem via de eik brieven schreef.

Op 25 april 2009 is de eik zelf getrouwd met een kastanjeboom, de Himmelveiger Kastanie; de kastanje heeft ook een eigen postadres.

Nieuwe ideeën

De rol van de overheid verandert. Burgers worden gestimuleerd om meer zelf te doen. Van de zorg voor bejaarde ouders tot het bijhouden van de heg en het speelpleintje om de hoek. In de wirwar van regelingen en organisaties raken mensen de draad kwijt. Een boom die twittert of op Facebook zit, kan burgers wat houvast en richting geven. Boomzorg is benieuwd naar uw experimenten en initiatieven om burgers bij het groen te betrekken. Mail ons uw ideeën naar info@project.nl en we zoeken ze op.